

Zmarł Witold Łada

Ze smutkiem przyjęliśmy informację o śmierci w dniu 7 czerwca 2025 roku pana Witolda Łady, wieloletniego Wiceprezesa Państwowej Agencji Atomistyki i Głównego Inspektora Dozoru Jądrowego. Pochowany został na cmentarzu grabowskiej parafii św. Zofii Barat przy ul. Poloneza w dzielnicy Ursynów w Warszawie.

Witold Łada był absolwentem Wydziału Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w 1959 roku uzyskał tytuł magistra fizyki. Już podczas studiów rozpoczął pracę zawodową w Instytucie Badań Jądrowych, pracując od jego powstania (1955) w Świerku, w dziale odpowiadającym za produkcję i dystrybucję izotopów. W 1980 roku, podobnie jak większość pracowników IBJ, zaangażował się w ruch „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 roku i likwidacji instytutu w 1982, musiał poszukać nowego miejsca zatrudnienia. W rezultacie, w 1983 roku podjął pracę w Zakładzie Dozymetrii Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, angażując się również w działalność społeczną na rzecz obrony praw pracowniczych, jako mąż zaufania załogi CLOR.

W połowie 1992 roku nowo powołany wówczas Prezes PAA, prof. Jerzy Niewodniczański, zaproponował mu stanowisko wiceprezesa Państwowej Agencji Atomistyki. Funkcję tę Witold Łada pełnił przez ponad 15 lat, obejmując również w 1993 roku funkcję Głównego Inspektora Dozoru Jądrowego (GIDJ). W 1994 roku przejął także pieczę nad wydawaniem naszego Biuletynu informacyjnego PAA „Bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna”. Wszystkie te funkcje te sprawował nieprzerwanie aż do przejścia na emeryturę w roku 2008.

Jako GIDJ, bezpośrednio odpowiedzialny za zorganizowanie i prowadzenie nadzoru i kontroli w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej działalności związanych z narażeniem na promieniowanie jonizujące w Polsce, Witold Łada stanął przed trudnym i często niewdzięcznym zadaniem dostosowania organizacji i priorytetów sprawowania dozoru jądrowego do nowej sytuacji, jaka wystąpiła po załamaniu się polskiego programu jądrowego, w wyniku traumy poczynobylskiej i przemian ustrojowych dokonujących się w Polsce po 1989 roku. Nowe wyzwania tworzyła także konieczność dokonania zmian ram prawnych i organizacyjnych dozoru, wynikająca z ubiegania się o członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Niewątpliwą zasługą Witolda Łady było włączenie przy niewielkich stratach osobowych i z zachowaniem ciągłości prac, niemal całego zespołu dozoru jądrowego ze zlikwidowanego w końcu 1996 roku Państwowego Inspektoratu Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej (PIBJiOR) bezpośrednio w strukturę organizacyjną Państwowej Agencji Atomistyki, przy równoczesnej gruntownej reorganizacji samej Agencji. W PAA utworzono wtedy dwa departamenty „dozorowe”: departament bezpieczeństwa jądrowego i radiacyjnego (DBJiR) wykonujący dozór obiektów¹ oraz departament nadzoru zastosowań promieniowania jonizującego (DNZPJ) wykonujący dozór pozostałych działalności z promieniowaniem jonizującym, oba pod bezpośrednim nadzorem GIDJ. W DBJiR podjęto prace nad zorganizowaniem Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych (CEZAR), które w 2002 roku wyodrębniono jako trzeci departament „dozorowy” w PAA. Sukcesem Witolda Łady było także przeniesienie do PAA z instytutu naukowo-badawczego, jakim stał się wtedy CLOR, zadań właściwych urzędowi administracji rządowej, takich jak ocena sytuacji radiacyjnej kraju i wczesne powiadamianie o zdarzeniach radiacyjnych mogących powodować skutki transgraniczne. Zasługą Witolda Łady było wyposażenie CEZAR w niezbędne narzędzia poprzez nawiązanie i rozwinięcie współpracy z Danią w zakresie

¹ Reaktorów jądrowych oraz obiektów przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych.

systemów monitoringu radiacyjnego środowiska, co pozwoliło na zainstalowanie na terenie Polski sieci duńskich automatycznych stacji monitoringu radiacyjnego, rejestrujących i przekazujących *on-line* w czasie rzeczywistym dane pomiarowe do CEZAR w PAA. W ramach nawiązanej współpracy PAA z duńską agencją zarządzania kryzysowego DEMA (*Danish Emergency Management Agency*) zainstalowano także w CEZAR system ARGOS, pozwalający na prognozowanie rozprzestrzeniania się skażeń promieniotwórczych uwolnionych na terenie Europy Środkowej lub Wschodniej do środowiska w wyniku zdarzenia radiacyjnego. Pod kierownictwem W. Łady dokonano także znacznego usprawnienia procesu kontroli prowadzonych przez inspektorów dozoru jądowego i szczególnie w DNZPJ z roku na rok wydawnictwo zwiększano ich liczbę.

Nadzorując wydawanie Biuletynu Witold Łada zadbał o publikację w nim tłumaczeń uchwalanych w tym czasie dyrektyw EURATOM, międzynarodowych konwencji i umów dotyczących bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej. Przez wiele lat osobiście dbał także o poziom wyszkolenie inspektorów ochrony radiologicznej (IOR), jako przewodniczący komisji egzaminacyjnej Prezesa PAA na to uprawnienie.

Był specjalistą o ogromnym doświadczeniu i wiedzy praktycznej w zakresie produkcji i wykorzystania źródeł promieniotwórczych oraz dozymetrii promieniowania jonizującego i metod stosowanych w ochronie radiologicznej. W innych dziedzinach potrafił wykorzystać wiedzę i umiejętności najlepszych specjalistów, do których umiał dotrzeć i znając się na ludziach, stworzyć im dobre warunki współpracy, gwarantujące efektywne wykonanie stawianych przed dozorem zadań.

Dbął o pracowników, stawiał im zadania dość ambitne, ale możliwe do wykonania. Doceniał znaczenie pracy zespołowej, w dobrej atmosferze, tworzącej pozytywne nastawienie do wykonywanych zadań w zgranym zespole. Dbął także o indywidualny rozwój zawodowy pracowników, umożliwiając im udział w kursach i stażach zawodowych, międzynarodowych grupach roboczych i konferencjach.

Był człowiekiem otwartym, z poczuciem humoru, łatwo nawiązującym kontakty, a przy tym stanowczym, potrafiącym trzeźwo ocenić sytuację i konsekwentnie dążyć do osiągnięcia postawionych celów. W swojej ponad piętnastoletniej służbie na rządowym stanowisku musiał czasem podejmować trudne decyzje, nie przysparzające mu przyjaciół, ale przeciwności pokonywał z podniesionym czołem i osiągał sukcesy. A celem nadrzędnym było dla niego zawsze zapewnienie bezpieczeństwa Polsce i Polakom. Cześć Jego pamięci! *Requiescat in pace!*

**Kierownictwo i pracownicy Państwowej Agencji Atomistyki,
były Główny Inspektor i inspektorzy dozoru jądowego,
Redakcja Biuletynu BjiOR PAA**